
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

גיל ההתבגרות בחברה בת זמננו - היבטים חינוכיים - 34498

תאריך עדכון אחרון 06-08-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ענת כורם

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anat.korem@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס נתמקד באופן בו תהליכים התפתחותיים, האופייניים לגיל ההתבגרות, מתעצבים בחברה בת זמננו. בכל נושא (ראו את רשימת הנושאים בהמשך) נדון במשמעויות החינוכיות הנלוות אליו, דהיינו: כיצד ניתן למקסם את ההזדמנויות החדשות שנפתחו בפני בני הנוער ולמזער את הסכנות האורבות להם?

מטרות הקורס:

לקורס שתי מטרות מרכזיות. הראשונה היא להכיר את עולמם של המתבגרים בחברה בת זמננו. השנייה היא לדון בשיקולי דעת חינוכיים המקדמים צמיחה והתפתחות אישית בקרב בני נוער.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר את מאפייניו הפסיכולוגיים של גיל ההתבגרות.
- לזהות השלכות של החברה בת זמננו על מתבגרים.
- להסביר כיצד ניתן לשפר את התקשורת בין אנשי חינוך לתלמידיהם המתבגרים.
- להשוות בין התייחסויות שונות כלפי בני נוער בהקשר חינוכי.
- להסביר כיצד ניתן לקדם צמיחה והתפתחות אישית בקרב מתבגרים בהקשרים חינוכיים.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מבוסס על הרצאה שבועית, המשלבת דוגמאות, דיונים בהשתתפות הסטודנטים וניתוחי מקרים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- תרומתה של הפסיכולוגיה ההתפתחותית להבנת עולמו של התלמיד המתבגר.
- תהליך גיבוש הזהות האישית.
- חיפוש ערכים ומשמעות בגיל ההתבגרות.
- ההתפתחות הקוגניטיבית.
- ההתפתחות הרגשית והחברתית.
- מערכות יחסים בין מתבגרים להוריהם.
- התפתחות תפיסת המיניות.
- סיוע למתבגרים במצבי לחץ ומצוקה.
- קידום צמיחה והתפתחות אישית בקרב מתבגרים.
- תקשורת בין אנשי חינוך לתלמידיהם המתבגרים: גישות ומיומנויות.

חומר חובה לקריאה:

- אולניק-שמש, ד' והיימן, ט' (2012). אלימות ובריונות ברשת: תמונת מצב. הד החינוך, 86, 32-35.
- בוניאל-נסים, מ' וברק, ע' (2008). הבולג: יומן אישי באינטרנט בשירות היועץ והמטפל. היעוץ החינוכי, ט"ו, 123-143.
- בוניאל-נסים, מ' ודולב-כהן, מ' (2012). ילדים כותבים... על קירות: תרבות הפייסבוק. עיון ומחקר בהכשרת מורים, 13, 207-231.
- בוקובזה, ג' (2011). זהות אתנית וסטריאוטיפים בישראל: הבדלים בין מזרחים ואשכנזים ובין קבוצות גיל. חברה ורווחה, 31, 607-633.
- ברק, ע' ובוניאל-נסים, מ' (2011). האינטרנט לעזרת מתבגרים בודדים: הערך התרפויטי של כתיבה בבולג. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית, 34, 9-30.
- דולב-כהן, מ' (2008). הערך התרפויטי בשימוש בתכנות למסרים מידיים- לא רק שיחות חולין. היעוץ החינוכי, ט"ו, 144-159.
- כורם, ע' ואולמן, ח' (2006). עיסוק בדיאטה בקרב נערות- הקשרים להיבטים רגשיים והתנהגותיים. מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית, 24, 171-183.
- כורם, ע', טטר, מ' והורנצ'יק, ג' (2010). אסרטיביות בין-קבוצתית ותוך-קבוצתית בקרב מתבגרים עולי חבר-העמים ובני העדה האתיופית: השלכות על היעוץ החינוכי. היעוץ החינוכי, ט"ז, 37-55.
- מנור-מולדון, א' ורומי, ש' (2009). האינטרנט כמשאב לעבודה עם נוער בסיכון: עמדות של נוער בסיכון ונוער נורמטיבי כלפי השימוש באינטרנט. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית, 29, 143-170.
- סגנר ר', (1995). הורים: השותף השלישי לתהליכים בית-ספריים. בתוך ח' פלום (עורך), מתבגרים בישראל- היבטים אישיים, משפחתיים וחברתיים. אבן יהודה: רכס.
- סולברג, ש' (1994). פסיכולוגיה של הילד והמתבגר: מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית. ירושלים: מאגנס. (פרקים 11,12: תקופת ההתבגרות).
- שרון, א' (2011). עולמו הקר של המחשב, עולמו החם של הספר: תפיסת חומם של השניים על ידי בני נוער. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית, 34, 31-49.
- Boyd, D., & Bee, H. (2012). *Lifespan development*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Dawes, M. (2017). Early adolescents' social goals and school adjustment. *Social Psychology of Education*, 20, 299-328.
- Hill, C. E., & O'Brien, K. M. (1999). *Helping skills: Facilitating exploration, insight, and Action*. Washington: American Psychological Association.
- Keating, D. P. (1990). Adolescent thinking. In S. S. Feldman and G. R. Elliott (Eds.), *At the threshold: The developing adolescent* (pp. 54-89). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Marcia, J. E. (1980). Identity in Adolescence. In J. Adelson (Ed.), *Handbook of adolescent psychology* (pp. 159-187). New York: Wiley.
- Sanders, C., Diego, M., Field, T., & Kaplan, M. (2000). The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence*, 38, 35-42.
- Siegler, R., Deloache, J., & Eisenberg, N. (2003). *How children develop*. New York: Worth Publisher.
- Wolak, J., Mitchell, K., & Finkelhor, D. (2003). Escaping or connecting? Characteristics of youth who form close online relationships. *Journal of Adolescence*, 26, 105-119.
- Slone, M., & Roziner, I. (2013). Does self-complexity moderate the effects of exposure to political violence for adolescents? *Anxiety, Stress & Coping*, 26, 659-673.
- Steinberg, L.D. (2017). *Adolescence*. 11th edition. New York: McGraw-Hill.

חומר לקריאה נוספת:

אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 100 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

-יש להגיש שלוש משימות קצרות (ללא ציון).

-בחירה: קיימת אפשרות להציג פרזנטציה בפני הכיתה ולקבל בonus של חמש נקודות.